

Vergaderjaar 2010–2011

32 500 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2011

Nr. 10

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 29 oktober 2010

De vaste commissie voor Defensie¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Defensie over de brief van 13 juli 2010 inzake evaluatie vliegpatronen vliegbasis Gilze-Rijen (Kamerstuk 32 123 X, nr. 141).

De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 28 oktober 2010. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Van Miltenburg

De griffier van de commissie,
De Lange

¹ Samenstelling:

Leden: Bommel, H. van (SP), Staaij, C.G. van der (SGP), Ferrier, K.G. (CDA), Eijsink, A.M.C. (PvdA), Miltenburg, A. van (VVD), Fng voorzitter, Dam, M.H.P. van (PvdA), Knops, R.W. (CDA), Jacobi, L. (PvdA), Brinkman, H. (PVV), Voordewind, J.S. (CU), Broeke, J.H. ten (VVD), Dijk, J.J. van (SP), Thieme, M.L. (PvdD), Peters, M. (GL), Berndsen, M.A. (D66), Monasch, J.S. (PvdA), Bosman, A. (VVD), El Fassed, A. (GL), Hernandez, M.M. (PVV), Lucassen, E. (PVV), Bruins Slot, H.G.J. (CDA), Hachchi, W. (D66) en Dijkhoff, K.H.D.M. (VVD).
Plv. leden: Raak, A.A.G.M. van (SP), Dijkgraaf, E. (SGP), Blanksma-van den Heuvel, P.J.M.G. (CDA), Wolbert, A.G. (PvdA), Beek, W.I.I. van (VVD), Smeets, P.E. (PvdA), Ormel, H.J. (CDA), Samsom, D.M. (PvdA), Helder, L.M.J.S. (PVV), Wiegman-van Meppelen Scheppink, E.E. (CU), Vacature VVD, Irrgang, E. (SP), Ouweland, E. (PvdD), Braakhuis, B.A.M. (GL), Veldhoven, S. van (D66), Arib, K. (PvdA), Blok, S.A. (VVD), Halsema, F. (GL), Kortenoeven, W.R.F. (PVV), Bontes, L. (PVV), Çörüz, C. (CDA), Pechtold, A. (D66) en Nicolai, A. (VVD).

1, 2, 3 en 11

Welke aanpassingen in de vliegbewegingen kunnen voor een zo goed mogelijke spreiding van de geluidsbelasting zorgen? Heeft het besluit om helikoptervluchten te verplaatsen naar de vliegbases in Woensdrecht en Eindhoven te maken met de onderliggende geluidsoverlast rond Gilze-Rijen¹?

Op welke wijze is het besluit tot stand gekomen om de helikoptervluchten van de vliegbasis Gilze-Rijen te verplaatsen naar de vliegbases in Woensdrecht en Eindhoven? In hoeverre zijn deze «kortetermijnmaatregelen» besproken met de gemeenten Eindhoven en Woensdrecht?

Kunnen de vliegbases in Eindhoven en Woensdrecht deze verplaatsingen wel aan¹?

Welke bezwaren hebben de gemeenten Eindhoven en Woensdrecht aangetekend tegen dit besluit¹?

Wordt er, naar aanleiding van de klachten over geluidsoverlast, thans minder gevlogen met militaire helikopters vanaf de vliegbasis Gilze-Rijen?

Defensie heeft nieuwe vliegprocedures vastgesteld voor de vliegbasis Gilze-Rijen die op 9 september jl. zijn ingegaan. Het doel daarvan is de geluidsoverlast van vluchten boven en vlakbij de vliegbasis zoveel mogelijk te beperken en daarnaast de geluidsbelasting zo goed mogelijk te spreiden.

Voor vluchten van en naar de vliegbasis kunnen nu meerdere en nieuwe *initial points* en corridors worden gebruikt boven de minst bebouwde delen van de omgeving van de vliegbasis. *Initial points* zijn geografisch vaste punten die als referentie dienen voor de vlieger en die nodig zijn voor de regulering van het vliegverkeer. Verder zijn de circuits aangepast die de helikopters boven en in de directe omgeving van het vliegveld vliegen, en worden op de vliegbasis extra landingspunten en oefenlocaties aangelegd.

Het aantal klachten over geluidshinder heeft niet geleid tot een vermindering van het aantal vluchten met militaire helikopters vanaf de vliegbasis Gilze-Rijen. Er is bovendien geen besluit genomen om helikoptervluchten te verplaatsen naar de vliegbases Eindhoven en Woensdrecht. Wel heeft Defensie tijdens een presentatie aan de Commissie Voorlichting en Overleg Milieuhygiëne (COVM) van de vliegbasis Gilze-Rijen de mogelijkheid geschetst, als maatregel voor de korte termijn, op de vliegbases Eindhoven en Woensdrecht meer helikoptercircuits uit te voeren. Deze mogelijkheid moet nog nader worden uitgewerkt. De eventuele extra vluchten op deze vliegbases moeten passen binnen de bestaande regelgeving en de vigerende besluiten. Defensie blijft op alle militaire vliegbases binnen de wettelijk toegestane geluidszone. Naar aanleiding van deze kwestie heeft Defensie geen reactie ontvangen van de gemeenten Eindhoven en Woensdrecht.

4

Hoeveel vliegbewegingen zijn er rondom de vliegbasis Gilze-Rijen gemaakt per jaar sinds 2003?

Het gevraagde aantal vliegbewegingen geeft inzicht in de operationele slagkracht van Defensie. Daarom is dit gerubriceerde informatie en worden er geen publieke mededelingen over gedaan.

5 en 10

Bent u bereid, om aan de wens van omwoners, tegemoet te komen om een onafhankelijke klachtencommissie in te stellen vergelijkbaar met die commissie in Zuid-Limburg bij de AWACS-problematiek? Hoe is de onafhankelijkheid van het COVM gewaarborgd?

---

¹ <http://www.depers.nl/binnenland/511566/Alom-verbazing-over-helikopterplan-Defensie.html>.

De Commissie Overleg en Voorlichting Milieuhygiëne (COVM) is op grond van de Luchtvaartwet ingesteld als platform voor overleg en voorlichting over milieuaspecten van het gebruik van de vliegbasis. De voorzitter van de COVM is een lid van Gedeputeerde Staten van de provincie. Vergaderingen zijn zo veel mogelijk openbaar en van alle gemeenten rondom de vliegbasis zijn een bestuurder en een vertegenwoordiger van de inwoners lid van de COVM. Het ministerie van Defensie wordt vertegenwoordigd door de commandant van de vliegbasis, het hoofd van de luchtverkeersdienstverlening en het hoofd van het bureau geluidhinder van de staf van de Commandant luchtsrijdkrachten. Voorts zijn een vertegenwoordiger van milieuorganisaties en een vertegenwoordiger van het ministerie van Infrastructuur en Milieu lid van de COVM. Hiermee is de onafhankelijkheid voldoende gewaarborgd.

Klachten over geluidshinder kunnen worden ingediend bij de vliegbasis en bij de staf van het Commando luchtsrijdkrachten in Breda. Het voordeel van deze werkwijze is dat Defensie aan klagers direct inhoudelijke informatie kan geven en zo nodig meteen maatregelen kan nemen. Over de behandeling van de binnengekomen klachten wordt periodiek gerapporteerd aan de COVM van de desbetreffende vliegbasis. De COVM kan daarbij vrijelijk de wijze bespreken waarop Defensie de klachten heeft behandeld. Ik zie geen noodzaak om naast de COVM een klachtencommissie in te stellen. De situatie in Zuid-Limburg wijkt af van die in de rest van Nederland, onder meer omdat Defensie in die regio zelf geen vliegbasis heeft en er dus geen COVM is.

6

Op welke manier is de bevolking in de omgeving van de vliegbasis van Gilze-Rijen voorgelicht over mogelijke extra vliegbewegingen na de sluiting van vliegbasis Soesterberg?

De vliegbasis Gilze-Rijen heeft indertijd enkele informatieavonden voor omwonenden georganiseerd.

7 en 9

Kan informatie worden gegeven over de nieuwe aanvliegeroutes op vliegbasis Gilze-Rijen die sinds 9 september jl. van kracht zijn en kan wellicht worden aangegeven in welke mate deze nieuwe aanvliegeroutes leiden tot een vermindering van de geluidsoverlast?

Hoe kan de enorme stijging in het aantal klachten in 2009 (1385 klachten) ten opzichte van het jaar 2008 (413 klachten) worden verklaard? Zijn hier buiten de (waarschijnlijke) toenemende geluidsoverlast andere verklaringen voor.

Sinds de verhuizing van helikopters van Soesterberg naar Gilze-Rijen eind 2008 is het aantal vliegbewegingen toegenomen. De groei van het aantal geluidsklachten over Gilze-Rijen kan hierdoor worden verklaard. Voor andere oorzaken van de groei van het aantal klachten zijn geen aanwijzingen. Het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium heeft overigens vastgesteld dat de geluidsbelasting van de vliegbasis Gilze-Rijen in 2009 binnen de wettelijke norm is gebleven. De Kamer is hierover geïnformeerd met de brief van 13 juli 2010.

Zoals gemeld in het antwoord op de vragen 1, 2, 3 en 11 zijn sinds 9 september jl. voor de vliegbasis Gilze-Rijen nieuwe procedures van kracht. De COVM is hierover geïnformeerd. Het is te vroeg voor conclusies over de effecten op de geluidsoverlast. Vanaf april 2011 wordt een evaluatie uitgevoerd naar de gevolgen van de genomen maatregelen. De commandant van de vliegbasis Gilze-Rijen zal zich de komende jaren

blijven inspanssen voor een zo goed mogelijke spreiding van de geluidsbelasting. Het overleg in de COVM hierover zal worden voortgezet.

8 en 12

Wat kan worden gezegd over de opportuniteit van het (eventueel) verplaatsen van vluchten c.q. materieel naar andere vliegbases zoals Eindhoven en/of Woensdrecht? Welke operationele/personele/materiële voordelen dan wel nadelen brengt dat met zich mee? Ligt het in de bedoeling om, naar aanleiding van de klachten over geluidsoverlast rond de vliegbasis Gilze-Rijen, eventueel weer over te gaan tot het stationeren van een deel van de helikopters op andere bases? Zo ja, op welke bases?

Er bestaan geen plannen voor de stationering van een deel van de helikopters van Gilze-Rijen op andere bases. In het antwoord op de vragen 1, 2, 3 en 11 is ingegaan op de mogelijkheid helikoptercircuits uit te voeren op de vliegbases Eindhoven en Woensdrecht.

13

Hoeveel kosten heeft Defensie gemaakt om de klachten over geluidsoverlast rond de basis Gilze-Rijen te ondervangen?

Voor de aanleg van een extra *slope*, een trainingsfaciliteit voor het beoefenen van landen en opstijgen vanaf een helling, op een minder geluidsgevoelige locatie is een bedrag van € 170 000 geïnvesteerd. Daarnaast zijn kosten gemaakt voor informatieavonden voor omwonenden.